

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVII.

НЕДЕЉА 24. ОКТОБРА 1899.

Број 39.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину . . . . . 6 динара
на пола године . . . . . 3 „
За стране земље на годину . . . . . 9 „

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ОБЈАВА

Командант VII. пуковског округа, актом својим № 11.838 послао је суду овоме изван број војничких исправа за оне обвезнике, који до данас још исте нису примили с'налогом да их дотичним обвезницама суд оvd. на подпис преда.

Суд општине београдске, позива ниже именоване војне обвезнике, да одмах предстану суду општинском Војном Одељењу, да своје исправе приме, на случај да ко од ниже именованих обвезника није сада у Београду, да суду предстане најближи му сродник, да за њега исправу прими, а ко овоме позиву неби сљедовао биће кажњен:

(Наставак)

171. Феликс Шплихал калфа тишлерски
172. Милутин Тешић ужар
173. Михаило Стаменковић рабаџија
174. Никола Дикић столар
175. Васа Цампић молер
176. Милан Милосављевић свр. техничар
177. Душан Стан. Илић слово-слагач
178. Душан В. Ђорђевић дијурниста управе фондова
179. Радивоје Ковачевић предавач
180. Новица Радојевић кочничар железнице

181. Драгутин Јовановић јахач у двору
182. Димитрије Б. Благојевић практикант
183. Војислав Деспотовић ђак учитељске школе
184. Милан Стакић алас
185. Павле Тежинина ђак трг. школе
186. Михаило А. Бугарски пртач. М. војног
187. Драгутин Топузовић колар
188. Јеврем С. Стевановић надничар
189. Никола Миловановић калфа бакалски
190. Сава Јапчановић чинов. мин. финансије
191. Јован Крџац типограф
192. Андрија Ђ. Стојковић — Бутрић памуклиџаш
193. Јован С. Симић практикант управе фондова.
194. Милан Брзаковић чувар трошарине
195. Марко Павловић трговач. помоћник
196. Милан М. Сретеновић жељезничар
197. Александар Цветић глумач
198. Грујица Миланковић тргов. калфа
199. Ђорђе Ковачевић келнер
200. Димитрије Петровић писар
201. Милан Недељковић калфа зидарски
202. Спасоје Кнежевић погранич. стражар
203. Арсеније М. Каначки практикант

(Наставиће се)

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

7. Октобра 1899 г.

Председавао председник општине г. Никола Д. Стевановић; присуствовали чланови суда: г. г. Стева Ђковић, Коста М. Симић; од одборника били: г. г. Стојан Пајкић, Ђорђе Н. Соколовић, Н. Спасић, Мах. Миловановић, К. Н. Лазаревић, Михаило С. Протаћ, А. Н. Кремановић, Васа Николић, Ј. Алкалај, И. Козлић, Богојеј Јовановић, Ђока Димитријевић, Коста М. Ђурић, Младен Николић, Д. Тадић, Ђока Тошић, Ђура Пантелић, Др. Јован Ђурић, Дамјан Стојковић, Коста Др. Ризвић,

I

Прочитан је записник одлука седнице држане 30. Септембра 1899 год. и учињене су ове измене и допуне,

у решењу Књ.бр. 564 да се пред речи земљиште умету речи „зграде и“ у решењу Књ.бр. 566 у другом ставу после речи Дим. Тадића додају се речи „са г.г.“ а после речи помоћник еснафа, додају се речи „који да се умоле.“

II

По прочитању акта управе града Београда и њених одељака АБр. 7299, 7361, 7373, 7403, 7462, 7463, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио,

ТРГОВИНСКИ ЦЕНТРИ И ДРУМОВИ

ПО
СРПСКОЈ ЗЕМЉИ

НАПИСАО

КОСТА Н. КОСТИЋ

(НАСТАВАК)

Између Скадранаца и Дриваштанаца бивале су непрестане свађе и несугласице и Млеци 30. Окт. 1397. г. Дриваст подвргоше скадарском ректору. (Дривастом тада поче управљати капетан с годишњом платом 96. дуката).¹⁾ Када га Турци 1477. г. заузеше, град сасвим опаде. У Болицино време био је врло мало насељен.²⁾ Данас се на развалинама старе вароши и града налази незнатно мухамеданско село.³⁾

Од Скадра пут је ишао на ЈИ. ка Дриму који се прелазио 2¹/₂ сах. од Скадра. Овај се брод налазио испод градића *Дања*.⁴⁾

Дањ (У спом. *Dagnum, Dagno, Dagnpo; Дань*). У овом су градићу (*castel del Dagno*) српски владоци обичавали проводити зиму, а за време Балшића, када је Скадар био млетачки, на овом је ме-

сту постојала царинарница.¹⁾ И за време Турака, док се Млеци држаху у Приморју, на овом месту и даље је остала царинарница.²⁾

Код Дања се овом друму придруживао пут из Леша, који је ишао све уз Дрим. То је у споменицима *Љешки Пуш*.³⁾

Њиме су путовали млетачки посланици идући у Цариград.⁴⁾

Данас, на једном усамљеном, купастом стеновитом брду, на левој страни Дрима, од овог средњовековног градића постоје доста нејасне рушевине, које Арнаути зову *Дајно* или *Дајано*.⁵⁾

Љеш (виз. *Λίσσος, Ἐλισσον, Ἐλισσος, Ἀκρολίσσος*; у спом. *Lissus, Alessio, Alexium, Lissum, Alessio, Alesium, Lis, Alexum, Alexio, Lessio, Alescio, Lexium, Aleso, Lexum; Лъшь*; тур. и арб. *Леш*).⁶⁾

¹⁾ Јб. — Mon. Serb. §§ 81., 181., 183., 192.; с. 85., 177., 193., 203. Пуцић, Спом. к. I. с. 2.; к. II. с. 162. Mon. Spect. v. IV. с. 411.; v. V. с. 7—9.; v. XXII. с. 51., 81., 96., 133., 134., 266., 295.; v. XXVIII. с. 153. — Rad k. XXXVII. с. 19—20. — Гласн. XXXIII. с. 229. — Шаф. Рам. Жив. Св. Сим. с. 8.

²⁾ Мак. Спом. с. 130. Mon. Spect. v. XXI. с. 106.

³⁾ Споменик III. с. 29.

⁴⁾ Rad k. CXXXIV. с. 33.

⁵⁾ Dr. Кан. Путовање кроз поречину Дрима с. 60—61., 62., 66.

⁶⁾ С. Љубић, ваљда из незнања, начинио је из „castrum Lexium, Lesinum — град Лешка и Алекса.“ Mon. Spect. v. IV. с. 317., 328., 330., 426. — Dr. Hahn, Alb.

Љеш је у Средњем Веку био доста знатно тржиште. На његов трг доношене су караванима обичне сировине из унутрашњости, поглавито жито, а односила се у унутрашњост со из драчких солила.¹⁾

Још од XIV. в. била је у Лешу католичка бискупија (*episcopus Lessiensis, Lessensis, Lisciensis, Liziensis*²⁾), која је у XVII. в. бројала 900 кућа.³⁾

У Лешу се много бавио Ђурађ Кастриотић.⁴⁾ Он је у Лешу и сарањен био, и када Турци 1478. г. заузеше Леш, разнеше његове смртне остатке у талисманима и амаџијама.⁵⁾

Љеш су Млеци задобили од наследника Леке Дукађина 1393. г.⁶⁾ Они му одмах

Stud. с. 92., 93., 197. изводи да данашње име *Леша* долази од арбанашке речи *Lës*, што значи на српском језику *леш, лешина* (нем. *Leichnam, Aas*); али, изгледа, да је основаније мишљење, да данашње име *Леш* има интимних веза са старим називом *Λίσσος, Lissus*. A. Boué Rec. t. II. с. 3.; Turquie t. I. с. 65.; II. с. 375. — Dr. Cange, Jlyg. с. 146. — Ровински је забележио народно предање, да је Љешанска Нахија у Црној Гори засељена досељеницима из Леша. То засељење ставља у XV. в. по смрти Ђ. Кастриотића, после пада Кроје и Леша. Како је Љешанска Нахија српски етнографски елемент, то Ровински изводи да је у XV. в. у свему преовлађивао српски елемент. Глас Црногорца г. 1898. бр. 10.

¹⁾ Dr. J. Шаф. Acta Arch. Ven. t. I. с. 491, 533, 541.

²⁾ Theiner, Mon. Sl. Mer. t. I. с. 273., 276., 277., 413.; t. II. с. 214., 219; — Mon. Hung. t. II. § 203. с. 103.

³⁾ Mon. Serb. § 356 с. 442.

⁴⁾ Halm, Alb. Stud. с. 93. — A. Boué, Turquie t. II. с. 376.

⁵⁾ Mon. Spect. v. IV. с. 317—318.

¹⁾ Mon. Spect. v. IV. с. 408—410.

²⁾ Starine k. XII. с. 175.

³⁾ Hecquard, H. Albanie с. 137—141.

⁴⁾ Hstrassen с. 66.

да су му непознати: Анка Баларић, олд., Јоца Мандић ковач, Ђорђе Николић — Кочић, бив. надзорник монополски, Јованка — Пава — Петровићева, олд. Милан Ђерић тапаирер, Милан Петковић плосер, Иван Милосављевић, месар, Воја Стевановић тапаирер; да су доброга владања а сиротног имовног стања: Сретен Вукашиновић бив. ђак Богословије, Зорка жена Вељка Аврамовића, предузимача олд., Велимир Стојковић, чинов. министарства финансија; да је доброг владања и доброг имовног стања Сима К. Дајмак, трг. олд.

III

Председник износи одбору на мишљење молбе којима се траже уверења о породичном односу. По прочитању тих молби Ст. Бр. 2656, 2830, — одбор је изјавио мишљење,

да се могу дати тражена уверења о породичним односу Милице ж. пок. Ристе Матића и Јуци Ј. Новаковића.

IV

По прочитању молбе Др. Миленка Протића, општ. школског лекара АБр. 7584, — одбор је решио,

Одобрава се молиоцу једномесечно осуство, ради цели у молби изложене, које да му се рачуна од дана кад га почне употребљивати.

V

Председник износи одбору на мишљење молбу Ђорђа Васиќића, којом моли да му се смањи комора.

По прочитању те молбе, акта VII. пуков. окр. команде и извешћа пореског одељења за град Београд ОВБр. 2962. — одбор је после поимениног гласања са 14 гласова против 7 изјавио мишљење,

да Ђорђе Васиќић, трг., према садањем свом имовном стању, није у стању, да даде једну коњску комору, већ једног товарног коња.

VI

По прочитању акта VII. пуков. окр. команде којом тражи да општински суд са одбором до-

поставише кнеза или ректора;¹⁾ али га већ 1399. г. заменише капетаном.²⁾ За време Млечића со се у Љешу продавала као и на драчком тргу.³⁾

У XVI. в., по белешци Соранцова путописца,⁴⁾ Бустинијанију⁵⁾ и Анониму од 1578 г.⁶⁾, Љеш је био доста знатно тржиште. Особито је гласио као гласовита житна пијаца. На његову тргу седео је царски емин и побирао доста знатне царинске приходе са овога трга. Сам богати Кукли-Бег имао је у Љешу два каравансераја, 50 лућана, многе ханове и купатила, Све те своје многобројне зграде даде Бег у закуп.⁷⁾

Већ у почетку XVII. в. Љеш се спомиње као опало место. М. Болица (1614. г.) бележи, да је Љеш епископска резиденција и да у граду и вароши има свега 500 кућа.⁸⁾ М. Бици (1610 г.) бележи, да је Љеш варош олупана и насељена Тур-

несу одлуку, са коликом се и каквом комором може оптеретити гђа Савка уд. поч. Јована Митрићевића, и по прочитању извешћа пореског од љења за град Београд ОВБр 2960, — одбор је одлучио,

да се г-ђа Савка уд. поч. Јована Митрићевића може оптеретити на име коморе са: четири теглећа коња, и двојим коњским колима.

VII

По прочитању молбе Мовсеса Манукјана трг. из Софије АБр. 7284, којом тражи да се њему уступи право тамиса у Београду за 16800 дин. годишње закупне цене, — одбор је решио,

Одбор остаје при својем решењу од 30. септ. ове год. АБр. 7160, по коме је право тамиса уступљено Радојици Радојићићу олд. каф. за шеснаест хиљада четири стотине тридесет динара годишње, а ову молбу Манукјана одбацује, не налазећи разлога, да се држи ужа лицитација.

VIII

Председник саопштава одбору извештај економног одељења АБр. 7399, о држаној лицитацији за издавање под закуп куће регулационог фонда у Скадарској улици.

По саслушању овога извештаја одбор је решио,

да се кућа регулационог фонда у Скадарској улици уступи под трогодишњи закуп од 1. Новембра 1899 год. па до 1. Новембра 1902 год. г. Тони Јовановићу, посреднику олд. по годишњу закупну цену од девет стотина осам динара и педесет пара дин. под прописаним погодбама.

IX

По прочитању извештаја економног одељења АБр. 7437 о држаној ужој лицитацији за издавање под закуп општинског земљишта — њиве — испод општинске кланице, — одбор је решио,

да се општинско земљиште — њива испод општинске кланице уступи под трогодишњи закуп за време од 1. новембра

цима („као село са зидовима“.)¹⁾ Још већма је Љеш опао у средњем веку.²⁾

Да тако рано опадне Љеш вероватно је допринело то, што је Дрим засипао Љешко пристаниште, те морски бродови не могаху долазити до Љеша. То је морало доста рано бити, јер Соранцов путописац 1575. г. бележи, да велики морски бродови не могу уз Дрим до Љеша долазити.³⁾

У овом је веку Љеш обична приморска варошица. На његов трг пазаром долази по нешто планинаца са разним сировинама.⁴⁾

Из Љеша је ишао трговински друм у Дањ, све уз Дрим, па је код Дања прелазио Дрим и ишао у Скадар.

Италијански путници и млетачки посланици, путујући у Цариград преко Балканског Полуострва, обично су ишли морем до Љеша, а одатле сувим у Дањ и даље. Овај пут звао се *Љешки Друм*, као што сведочи једна хрисовуља краља Душана.⁵⁾

1) Starine к. XX. с. 86. Alessio à gl'anni passati era da qualche cosa, ma adesso è ridotta di edifici e di abitanti a tale, che è come un villaggio con le mura, che le erano intorno smantellate, con gran parte delle case ruinate e mal oidote, habitate du Turchi più insolenti che in qualsivoglia altro luogo.

2) Спом. X. с. 51.

3) Rad к. CXXIV. с. 25.

4) Hecquard, H. Alb. с. 51—57. Hahn, A. Stud. с. 94. — Boué, Turquie t. IV. с. 544. — Bos. Prijat. к. III. с. 18—19. —

5) Спом. III. § 11. с. 29.

1899 г. да до 1. новембра 1902 г. Јанку Цветковићу олд. по закупну годишњу цену од девет стотина динара, а под прописаним погодбама.

X

Председник износи одбору на решење молбу Милана Банковића, којом тражи, да се он и његова браћа, као садужници општине, ослободе интереса на дуг општини за саграђену калдрму.

По саслушању те молбе АБр. 7265, одбор је решио,

Одбор остаје у свему при својем решењу АБр. 7768, донесеном у седници одборској држаној на дан 16. септембра тек. год., а молбу ову молиочеу као неумесну одбацује.

XI

По прочитању молбе Јелене Ђ. Дукe Пешике удове АБр. 7014 којом тражи, да се ослободи интереса на дужну калдрмију и по прочитању мишљења грађевинског одељења ГБр. 2451, одбор је одлучио,

да се Јелена Ђ. Дукe Пешике, удова ослободи неплаћеног интереса на дуг за саграђену калдрму општини београдској.

XII

Председник износи одбору на решење молбу Владе Чортановића трг. којом тражи, да се ослободи плаћања општини 264,44 динара, коликом је сумом задужен за насипање улице пред његовим имањем у улици цара Уроша.

По прочитању те молбе АБр. 6884 и мишљења грађевинског одељења ГБр. 2406, — одбор је решио,

да се Владимир Чортановић трг. ослободи плаћања општини београдској од две стотине шесет и четири динара и четрдесет и четири паре дин. коликом је сумом задужен за насипање улице цара Уроша пред његовим имањем и да се горња сума по књигама расходује.

XIII

По прочитању молбе г. Мих. Симића АБр. 3699, којом тражи накнаду штете нанесене његовом

Од Дања је друм са свим напуштао Дрим и ишао преко планинског предела обухваћена сједињеним Дримом. Овај је предео у Средњем Веку припадао *Пилошу*, а у Новом Веку од Дукађинаца прозвао се *Дукађином*.¹⁾ Пут је, идући преко овог брдског предела Дукађина, долазио на тржиште Пуку (рим ad. Pisaria), одатле на извориште Фандијево, преко Кјафе-Мале, поред хана *Сакашишиа* (у Boué-a Soukat, Sakat), па је најзад долазио опет на Дрим код *Светога Спаса*.²⁾

Свети Спас.³⁾ У XIV. в. у Светом Спасу је била царинарница, преко које су често Млечићи прелазили.⁴⁾ — Свети је Спас остао и за време Турака. Ово је место било одморно станиште караванима који су прешли из Дања Дукађин. У XVI в. овде се налазио један каравансерај.⁵⁾

У осталом важност Св. Спаса састојала се и у томе, што су се у њему састављала два важна друма. Североисточно ишао је један трговински друм долином

1) Hstrassen с. 66—67.

2) Jb. — Хап, Путовање с. 121—126, 347—381. — A. Boué, Rec. t. I. с. 319—337; Turq. t. IV. с. 548—49. — Мак. и Ирб. Пут. с. 359—385.

3) У Mon. Spect. v. XXVIII. с. 153. La Punta de Spas.

4) Mon. Spect. v. I. с. 229.

5) Јастребов, Подаци, с. 116.

1) Jb. с. 414.

2) Jb. с. 417.

3) Mon. Spect. v. IV. с. 330., 417.

4) Rad к. CXXIV. с. 28.

5) Mon. Spect. v. VIII. с. 230. Questa è la scalla d' Alessio mercantesca altrettanto di quella di S. Serzi sopra narrata, et di grani molto copiosa.

6) Nelle dette due città Scuttari et Alessio sono molti Christiani, et vi concorrono molti mercanti, con le loro merci, quali per lo più sono Venetiani. Mon. Spect. v. XVIII. стр. 364.

7) Јастребов, Подаци с. 116.

8) Starine к. XII с. 189.

имају нивелисањем балканске улице и по прочитању извештаја грађевинског одељења ГБр. 1169, одбор је одлучио,

да се овај предмет упути општ. правозаступнику на мишљење, па да се по том изнесе одбору на решење.

XIV

Председник износи одбору на решење молбу Софије Филиповић, којом тражи, да општина београдска експропише њено имање у Косачиној улици бр. 7.

По прочитању те молбе АБр. 7026 и мишљења грађевинског одељења ГБр. 2465, — одбор је решио,

да се ова молба као неумесна одбаци.

XV

По прочитању молбе Богољуба Росулека АБр. 6968 и мишљења надзорника општинске кланице, — одбор је решио,

да се Богољубу Росулеку оvd. кобасичару, на извезени у иностранство прерађани месарски еспап; као: шунке, крменадле и остало, враћа аренда, коју плаћа општини при клању стоке, ако испуни ове погодбе:

1. Ако поднесе уверење општинског марвеног лекара, да је месо од здраве стоке и да су сандуци у којима тај еспап извози од општин. чиновника пломбом утврђени и иста до уговаривања остала неповређена и

2. Ако декларацијом утврди, да је онолику количину еспапа извезао, за колику тражи да му се врати аренда.

Све остале појединости око овога, да суд општински пропише.

XVI

Председник износи одбору на решење молбу гђе Настасије Миловановић, удове оvd. да општина експропише извесан део њеног земљишта и зграде, постојећег у улици Кнез Михаилов Венац (Калемегдан) и да јој за рушење куће и земљиште у колико се регулацијом одузме плати осам хиљада динара.

По прочитању те молбе АБр. 7106 и извештаја грађевинског одељења ГБр. 2489, одбор је одлучио,

Груже у Ђаковицу и одатле у Пећ, Нови Пазар или у Приштину. То је, без сумње у нашим споменицима „Белна Цеста“.) Друм, пак, у Призрен полазио је из Св. Спаса левом обалом Дрима, прелазио сједињени Дрим код данашњег Везир-Хана, а одатле прелазио Бели Дрим и прешавши његове леве притоке Љуму и Призренску Бистрицу долазио у Призрен. Више са става В. и Ц. Дрима овом призренском друму придруживао се друм који је долазио из Дибре долином Ц. Дрима.

Призрен. (У спом. Prisen, Prisen, Prisen, Presarin, Priseneno, Preseren, Priseni, Preisereno, Perserin, Prisen, Prisenno, Priseren, Prisen, Prisine, Prisdono, Pristren, Prisen, Presren, Prisenno, Presari, Preserin; Призрѣнь, Призрѣнь, Призринь, тръгъ призренски; у нар. песм. *бијели Призрен, место убаво, штомо*; тур. *Персерин*, арб. *Призренди*).

На месту данашњег Призрена вероватно да је била римска *Theranda* а доцније виз. *Πριζρικά*.)

У Средњем Веку Призрен је био једно од најзнатнијих и трговинских и по-

да председник општине ступи у погодбу са мољитељицом односно цене за зграду и земљиште, које би се имало експрописати, па ако постигне повољан споразум за извршење овог експрописања, онда да се молба понова врати одбору са извештајем на решење, у противном, да поменути зграду мољитељице подзида општина.

XVII

На предлог одборника г. Др. Јована Ђурића одбор је решио,

да се умоле г.г. Ђура Пантелић, одборник и г.г. Павле Бошковић и Јова Дамјановић пуковници у пензији да се придруже раније одређеним члановима комисије за проучење питања о начину одређивања цене лебу.

XVIII

На предлог општинског суда АБр. одбор је решио,

да комисија од г.г. М. Милосављевића и Свет. Цветковића, рачуноиспитача гл. контроле; Душана Поповића секрет. управе фондова и Свет. Гајића књиговође народне Банке, Цветка Јаковљевића и Томе Цинцар Јанковића, царинских чиновника, Дим. Тадића, адв., Косте Симића, члана суда и Милана Симића, управника општ. трошарине, проучи и поднесе одбору извештај се предлогом, како да се престроји књиговодство и администација општинске трошарине.

XIX

Председник саопштава одбору решење општинског суда од 21 Авг. тек. год АБр. 6072.

По саслушању тога решења општинског суда, — одбор решио,

одобрава се, да се решењем општинског суда, одређена награда Кости Андријашевићу, пословођи школског одбора издаје из партије за непредвиђене потребе.

XX

Одборник г. Никола Спасић пита председника, докле су дошли преговори са понуђачима за извршење зајма општинског.

Пошто је председник општине изложио у смено стање ове ствари, одбор је одлучио,

овлашћује се председник, да продужи преговоре са француском понуђачком групом за зајам општински и да постигнути резултат поднесе одбору на решење.

О Г Л А С

Пошто на расписаним лицитацијама о издавању под закуп разних општинских права и земљишта, није било лицитаната, да би се исте могле извршити, то ће се поново, путем јавне усмене лицитације, издавати под закуп следећа општинска права и земљишта и то:

I. На дан 2 Новембра т. г. **оправка свију општинских возова ковачко-коларског рада.** Кауција 200 динара.

II. На дан 3 Новембра т. г. **оправка свију општинских возова сарачко-сатлерског рада.** Кауција 200 динара.

III. На дан 4 Новембра т. г. **аренда цубока.** Кауција 3000 динара.

IV. На дан 5 Новембра т. г. **право наплате фијакеријске таксе.** Кауција 200 динара.

V. На дан 6 Новембра т. г. **земљиште на врачару испод војеног сењака.** Кауција 120 динара.

VI. На дан 9 Новембра т. г. **земљиште — стари сењак.** Кауција 120 динара.

VII. На дан 10 Новембра т. г. **плац у Сарајевској улици.** Кауција 20 динара.

VIII. На дан 11. Новембра т. г. **плац код чесме Књегиње Љубице.** Кауција 20 динара.

IX. На дан 12 Новембра т. г. **плац испод опште државне болнице.** Кауција 20 динара, и

X. На дан 13 Новембра т. г. **плац у Господар Јевремовој улици.** Кауција 20 динара.

литичких места у Српској Земљи. Налазећи се на најкраћем путу, који је спајао арбанаско и зетско приморје са Дунавом; имајући веза са босанским и солунским трговинским друмом: Призрен је могао да се још врло рано подигне и да постане знаменитим тргом у Српској Земљи.

Важност Призрена особито се подиже, када Срби њиме дефинитивно завладаше у XIII. в.) Тиме напредак Призрена би везан за славу династије Неманића. Када је српски државни живот у XIV. в. достигао кулминацију у свом развоју, те се Неманићи царем Душаном у својој слави највише уздиглоше: тада и Призрен, као престоница цара Душана, достиже највећи свој политички и трговински значај. У Призрену се онда решавала судбина Балканског Полуострва.

У XIV. в. у Призрену се налажаше велика дубровачка колонија и две католичке цркве. Дубровчани у Призрену имађаху ђенерални консулат, који је штитио Дубровчане у Призрену и његовој територији. Дубровчани су још закућљивали

призренску царину. У Призрену имађаху многе дужнике.¹⁾ За заштиту своје многобројне колоније Дубровчани су од краља Стевана Дечанског и од цара Душана често тражили оближњи градић *Призрен* или *Призренац* (*castrum Presren, castellum Prisarinum*),²⁾ и вероватно да је дубровачка колонија у Призрену задобила што је желела.

Колико је Призрен био у XIV. в. знаменит види се и из тога, што је ковао свој новац.³⁾

Када се у другој половини XIV. в. политичке прилике на Балканском Полуострву јако изменише на штету српског државног јединства и самосталности, — тада Призрен јако губи од свог значаја и нагло опада. Већ у првој половини XV. в. он се помиње као опало трговачко место. Турци су га освојили 1455. г. у скоро после пада Новог Брда.⁴⁾

¹⁾ Mon. Spect. §§ 58., 127., 142., 145., с. 55.; 146—149., 157—158., 160—164. — Пуцић, Спом. к. П. с. 16., 18., 27., 158. — Спом. XI. с. 27—28. — Mon. Spect. v. X. с. 122., 184; v. XIII. с. 24., 117.; v. XXVII. с. 114—116., 206.; v. XXIX. с. 107., 300., 332., 340—342., 253—354.

²⁾ Mon. Spect. v. X. с. 184; v. XIII. с. 342.

³⁾ С. Љубић, *Novci* с. XXIV., 191.

⁴⁾ Hstrassen с. 67.

¹⁾ Rad к. XXXVII. с. 20, 22.

²⁾ Hstrassen с. 67. Ј. Драгашевић ставља *Therandu* и *Seretos* на саставу Истока и Гливаре, далеко од Призрена. Лласн. к. XLV. с. 80—82. Воде ставља *Теранду* код Лучана *Turquie t. II. с. 392.* Јукић, В. *Prijat III. с. 21.*, погрешно узима да је Призрен *Justiniana Secunda.* —

¹⁾ Призрен је био у српских јунака још за владе краља Стефана Драгутина (1276—1282), јер краљ Драгутин, једном својом хрисовуљом (Спом. III. с. 11), приложи Хиландару призренску цркву Св. Димитрија с њеним имањем и људима.

Све ове лицитације држаће се у канцеларији економног одељења Суда општинског у одређене дане од 2 до 5 сати после подне.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана у време канцеларијско, а празником од 9 до 11 сати пре подне.

Од стране суда општине града Београда 22 октобра 1899 год. АБр. 7840 у Београду.

О Г Л А С

Општина београдска, издаваће путем јавне усмене лицитације под закуп своје дућане на Цветноме тргу ван велике зграде, који су на првој лицитацији остали неиздати, а уједно и пиљарски дућан побројем 4. који је при првој лицитацији од стао са врло малом ценом на Живка Спасојевића пиљара.

Лицитација ова држаће се на дан 27 тек. мца од 2 до 5 сати после подне на Цветноме тргу.

Кауција 20 динара.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења сваког дана у време канцеларијско а празником од 9 до 11 сати пре подне.

Од стране суда општине града Београда 22 октобра 1899 год. АБр. 7672 у Београду.

ИЗВОД ИЗ ПРАВИЛА

о уређењу еснафа димњичарског

Члан 13.

Чишћење димњака вршиће се радним данима пре и после подне, и сваки без разлике дужан је допустити чишћење димњака.

Но ако је коме са извесних разлога немогућно допустити чишћење једнога дана, дужан је то без одлагања допустити другог дана у исто време.

Тако исто димњичар је дужан следовати на сваки позив за чишћење димњака, а нарочито за случај пожара.

Члан 16.

За чишћење димњака плаћају се ове таксе:

- а) за чишћење димњака цилиндар без разлике на спрат . . . . . 0.40 динара
- б) за чишћење димњака простог . . . . . 0.20 "
- в) " " " на два спрата . . . . . 0.40 "
- г) за чишћење гвозденог шпархерда . . . . . 0.40 "
- д) за чишћење зиданог шпархерда . . . . . 0.40 "
- ђ) за чишћење зиданог шпархерда великог у гостионицама . . . . . 1.— "
- е) за чишћење фуруна с чунковима од два метра на више . . . . . 0.40 "
- ж) за чишћење фуруна с чунковима до два метра . . . . . 0.20 "
- з) за испљивање димњака . . . . . 1.50 "
- и) за чишћење типлова на печарницама од типла . . . . . 0.20 "

Члан 17.

Таксе за чишћење димњака плаћају сопственици зграда, а за масе масени стараоци. Само у одсуству ових плаћају закупници (кпацијије). Плаћање прописних такса обавезно је. У случају противљења, таксе ће наплатити полицијска власт без икаквог одлагања.

По наплати таксе димњичар је дужан сваком без разлике издати признаницу, у којој мора бити назначено: колико је и каквих димњака очишћено, на чијој згради, колико је наплаћено и ког је дана чишћење вршено. На полеђини признанице морају бити одштампане таксе из члана 16. правила.

Признанице морају бити снабдевене оригиналним потписом мајстора, кодотичном ре-ји у ову занат упражњава.

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

За квартове: Савамалски, Теразијски, Варошки и Врачарски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.25 д.
- 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0.70 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — — — — — 1.50 д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.20 д.
- 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0.60 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом од гостионице са кухињом без штале — — — — — 1.— д.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. Гробарина:

- а) Гроб за децу — — — — — 7.— д.
- б) Гроб за одрасле — — — — — 12.— д.
- в) Мала гробница — — — — — 555.52 д.
- г) Велика гробница III реда — — — — — 998.93 д.
- д) Велика гробница II реда — — — — — 1099.93 д.
- ђ) Велика гробница I реда — — — — — 1684.57 д.

II. Пажњење помијара и нужника:

- а) Од кубног метра — — — — — 6.— д.
- б) Од акова — — — — — 0.30 д.

Да Призрен не пређе у рушевине, допринело је, без сумње, његов zgodни положај и многостручност трговинских и економских веза. Он је имао веза са знаменитим трговинским друмовима, а с друге стране био је подалеко од војних путова, којима су Турци низ Мораву или кроз Босну ишли против Мађарске или Аустрије. Када је престала дубровачка трговина и пут у Скадар постао неупотребљивим за веће транспортне, Призрен би упућен на Вардар и Јекејско Море.

У XVI. в. Призрен је имао простране каравансераје и многе дућане. Сам Кукли-Бег је имао у Призрену 117 дућана и каравансерај.¹⁾

Још тачније сазнање о величини Призрена у XVII. в. можемо добити из неких католичких релација, у којима се описује и пријатна равница око Призрена и Бистрица са многим млиновима. На Шару, богату пашом, долазила су онда из Цариграда султанова стада на пашу и летовање. Марин Бици (1610. г.) рачуна да у Призрену има 8.600 кућа, од којих свака као и италијанске сеоске куће има свој врт.²⁾ Софиски АЕ. Петар (1655. г.) у сво-

јој историској дисертацији о призренском епископату бележи да у Призрену има око 12.000 кућа а католичких 30.¹⁾ Ако је истинита ова вест АЕ. Петра о величини Призрена, онда се може узети, да је Призрен у XVII. в. спадао у ред најнасељенијих места у унутрашњости Балканског Полуострва. Петар Богданић²⁾ бележи (1685 г.) да Призрен обично тргује вином и кордованом.³⁾ У XVII. в. Призрен

1) Starine к. XXV. с. 189. Per mezzo della detta città di Prisen ha sopradetto fiume deuto nella città più di 300 molini; le case sono in num. incirca XII milia fra cattolici, seismatici et Turchi; dei cattolici si sono incirca 30 case.

2) О овом П. Богданићу г. Ч. Мијатовић мисли да је потомак Душанова Богдана. Спом. X. с. 3—10. — Петар се потписивао: Petrus Deodatus ord. min. pe observantia miseratione divina et sanctae sedis apostolicae gratia A.E. Sardicensis seu Sophiensis, Traciae et ripensis Daciae administrator; nec non Valachiae transalpiniae apostolicus vicarius. Mon. Spect. v. XVIII. с. 200. — Релације Петра Богданића Вакшића јесу од најбољих, најлепших и најдетаљнијих релација XVII века. Читалац читајући његове истрпне релације одмах увиђа да су то релације човека учена, темељна и необично поуздана. У своје време он је био један од најспремнијих католичких мисионара. О његовим прозелетским успесима, његовој целокупној религијској радњи могло би се дуго расправљати.

3) Theiner, Vet. Monum. Slav. Merid. t. II. § 233. с. 220. Li soprasta il monte Scarra, abbondantissimo di pascoli, dove vengono ordinariamente le greggi della gran Sultana di Constantinopoli a pascolare e passare l'estate. Ha una bellissima pianura 30 m. longa, peracissima; e per quelle radici de' monti luoghi aprici a lungo trato di paese s'estendono fertilissime vigne, e giusta la città esquisitissimi vini. Il suo traffico ordinariamente cousiste in vini e cordovani. И. т. д. —

је био резиденција католичког бискупа, који је зависио од софиског архиепископа.¹⁾

Може бити да је онај број кућа, који означаје АЕ. Петар, преувеличан; али, свакако, Призрен је у XVII. в. спадао у ред најзнатнијих места у Српској Земљи. Па тако се и узима у једној релацији из XVII. в.²⁾ Оних 40 католичких кућа вероватно да су били Дубровчани, који су се, стално настањени, бавили трговином.

Ја немам, за сада, при руци каквих података (а биће их), на основу којих бих могао штогод рећи о величини и трговини Призрена у прошлом, XVIII. в., сем у српској историској литератури већ познатог описа турских провинција на Балканском Полуострву од српског ех-патријарха авантуристе Василија Врбића од 1871. г. У Врбићевим описима има доста драгоцених података али Бркић не пружа каквих вести о призренској трговини, нити какав статистички податак о његовој насељености. Он доста одабраним речима описује питомост, родност и наводњеност призренске околине, благо и здраво њено поднебље, богатство у стоци, рудама и мермеру и бележи, да су оне крајеве, по сеоби Срба, густо колонизовали Турци и Арнаути и да у целом пределу (Књајковско Призрен) једва има до 3.000 хришћанских кућа.³⁾

(Наставаће се)

4) Mon. Spect. v. XXIII. с. 370., 383.; v. XVIII с. 211—212. —

5) Starine к. XXV. с. 189.

3) Споменик X. с. 53—54.